

Butlletí de l'Estat Català

Lloança al poeta nacional

El Butlletí de d'ESTAT CATALA voldria tenir lleure i espai que mai fora prou per a enlitar la vida i l'obra del nostre gran Guimerà en tots els aspectes llurs capdals. Espai i lleure però ens el reclama tot, la preparació de l'esforç màxim per a l'assoliment de la nostra llibertat que fou l'ideal constant que mogué sempre la ànima del nostre poeta nacional. Els periòdics catalans i els nostres intel·lectuals privilegiats ja enlitaran com es mereix la labor del nostre geni en tots els seus caires i facetes font-ne deu de noves aportacions al patrimoni espiritual del nostre poble. Nosaltres, fidels als imperatius patriòtics del moment que devem fer històric assolint la llibertat de Catalunya, sols posarem de relleu que en Guimerà fon un cor ple de sentiment i una voluntat ferma i rectilínia que sentí i defensà sempre, amb la màxima intransigència i dignitat, l'ideal del seu poble, no fent mai concessions de cap classe i posant per damunt de tota glòria i profit la dignitat immaculada de les pròpies conviccions. Vida i mort són altíssim exemple de fortitud patriòtica ja mai ni per un sol moment oblidada; que era fill d'una pàtria esclava i desprecià com se mereixien als opressors.

Això fou la gran força i la gran popularitat d'en Guimerà i això farà que les obres d'en Guimerà visquin i el poble servi el seu record etern mentre anirà oblidant-se de pseudo prestígis polítics i intel·lectuals de l'hora present que se allunyen del poble per creure's superiors a llurs germans i a l'ambient actual.

Mentre Catalunya sigui esclava sols marcaran un solc pregon en el camp històric del nostre poble els que sàpiguen elevar les obres llurs a les regions on s'uneixen sentiment i intel·lecte i facin vibrar el cor de la multitud posant al servei de l'ideal de llibertat fonament sentit per la nostra raça, les dots llurs privilegiades. Aquells qui facin cultura per fer cultura i fitant sols l'obra i la glòria llur no sabran infondre la vida palpitant i creadora en llur actuació i el temps marcarà l'eixorquia de llurs esforços egòlatres.

El nostre poeta nacional n'és un exemple i una prova més; el patriotisme, l'enaltiment de la nostra raça, han d'ésser el fonament i la finalitat de la nostra obra cultural. Altrament serà eixorca i sereu dels qui avantposen la seva condició d'intel·lectuals a la seva filiació catalana.

Paraules d'en De Valera

L'il·lustre cap dels republicans irlandesos suara sortit de la presó ou fou reclòs per no acceptà la sobirania del rei d'Anglaterra, fidel als seus ideals de sempre de llibertat i d'independència nacional que ha defensat àdhuc condemnat a mort pel tirà i amb tots els mitjans, ha pronunciat les següents paraules en el seu darrer discurs aclamat pel poble que envaí el local i emplenà carrers i places del voltant:

«Jo demano als altres pobles sotmesos d'aprofitar l'experiència recent d'Irlanda, i de recordar que l'única base sobre la qual una nació, lluitant per la seva llibertat, pot restar unida és la de l'independència completa»

En De Valera pensa allionat pels fets com el nostre capdill en Francesc Macià i com es veuran forçats a pensar allionats pels fets també tots aquells que feien equilibris amb solucions intermitjtes, barrejant i confonent els conceptes d'independència i de separatisme i rebutjant l'ús de la força com a mitjà per a encaixar la cristallització dels nostres ideals.

Que fem?

Els darrers llustres de política de col·laboració, on tot s'esperava del miracle d'un moment d'efusió que havia de donar-nos pastada i cuita la llibertat perduda, sense altre esforç que el de viure brillants jornades electorals i apoteòsiques festes pantagnèliques i païr totes les promeses dels líders sempre optimistes i aprofitats, han avesat la nostra gent a esperar-ho tot de l'actuació dels capdavaners i a creure que la llibertat pot obtenir-se sense cap mena d'esforç ni sacrifici.

Avui, que en lloc del moment d'efusió que ens prometien a boca plena, havem tastat la rancúnia, el despreci i l'orgull dels espanyols dominadors, la gent ja comença a comprendre que cal fer altres coses, seguir nous camins, però, enduta pel seu vell tarannà, demana a cada moment als caps davanters que fan, troba que no fan res que no es belluguen, que no se'ls veu com podia contemplar-se els antics diputats en totes les festes i festetes on poguessin hebre popularitat i influència, enyoren promences i juraments més o menys teatrals i paraules d'efecte llampanant.

Hi ha més d'un nacionalista que es diu separatista que dona uns pocs diners cada mes o de tant en tant i que sempre s'exclama que no es fa res, que els sacrificis són inútils, que ell ja es cansa i encara no ha fet més que posar mà a la butxaca per donar per la causa que ell diu defensar ni la sisena part del que llença en una de les moltes nits de platxeri. Però àdhuc la gent humil i convençuda sent impaciències per l'actuació dels dirigents i troba febles les altres abans de jutjar la seva pròpia passivitat.

Cal que tots els que vulguin la llibertat de Catalunya es facin cabal dels sacrificis que arreu del món ha costat la llibertat dels altres pobles i que abans d'obtenir-la no solament els capdavaners sinó tot el poble, xics i grans, homes i dones, terrassans i jornalers, intel·lectuals i propietaris, tots han treballat cadascú dins la seva especialitat temps i temps sense impaciències i amb constància i fe per preparar el moment oportú per a fer tots plegats el suprem esforç.

Avui que ja estem desenganyats d'efusions inassolibles com ens demostra l'actuació passada i la present dels nostres dominadors, estem decidits a aprofitar la primera avinentesa per a foragitar de casa nostra els espanyols que fan d'amos i senyors de vides i hisendes nostres i treballam calladament amb tota llestesa per a preparar-nos com cal. No volem soroll ni bullangues inútils; anem augmentant les nostres forces i coordinant nostres mitjans: fem el contacte de colzes necessari, cadascú aporti a l'obra de tots el seus entusiasmes, el seutrell i tots els sacrificis que calgui. L'hora actual no és de cridar, ni de queixar-se, ni de demanar; és de fer i callar, obeint amb patriòtica disciplina les ordres i instruccions donades pels que més exposats que els altres relliguen i coordinen el treball de cadascú i preparen el moment de cridar: Prou i fer el suprem esforç amb seguretat de victòria.

Per entretenir-nos de tant en tant ens sentirem faceciosos i a voltes justiciers, però la nostra tasca principal és de silenci.

Que tots els catalans meditin ço que ens porta el moment de preparació; que tots ajudin i laborin calladament; que no ens demanin més que fem sinó que facin tot el que se'ls indica i no tardarà l'hora en què fendirà l'espai interompent el llarg silenci dels conjurats el crit viril i fort d'un poble que es pren la llibertat que no volen donar-li.

Cal situar-se

Fa uns dies que el Directori topa amb dificultats greus que malgrat la censura i la temeritat frescal d'en Primo, s'han fet albiradores a tots els que patim tan odiosa tirania.

Hem sentit catalans, que es vanten d'ésser separatistes, exterioritzar llur alegria per la sorollosa caiguda propera de la militarada espanyola. Nosaltres advertim a tots els nostres adherits i simpatitzants que sàpiguen situar-se i jutjar els esdeveniments des d'un punt de vista uetament i exclusiva català.

Una cosa són els espanyols i una altra els catalans, i nosaltres avui no ens movem pas per una major o menor llibertat civil, per una democràcia més o menys respectada; nosaltres avui més que ahir, demà més que avui treballarem per la llibertat integral de la nostra terra maldant per l'implantació de l'Estat Català com a orgue polític de la nostra llibertat nacional.

Entenem que la nostra llibertat integral no és possible sense la separació prèvia i absoluta de les altres terres de la península ibèrica i la nostra aportació nacional a l'obra de l'humanitat mitjançant pactes i aliances ha d'anar precedida d'un període més o menys llarg de ple regíme propi amb completa independència.

Ara bé, nosaltres els separatistes havem de procurar sumar al nostre credo el major nombre possible de catalans i l'experiència ens ensenya que molts companys nostres no senten fretura d'alliberament sense l'agulló persistent dels errors, vexacions i tiranies dels governs de l'Estat espanyol.

Es favorable, doncs, a la nostra organització l'obra de persecució aferrissada a totes les característiques del poble català portada a cap de faísot insuperable pel Directori i els seus botxins i és convenient que no sia interrompuda massa aviat i sobretot que no sien espanyols els que el facin caure i que governin després.

Si són polítics centralistes o masses espanyoles les que enderroquin el Directori en nom de la democràcia o de la civilitat com era el cas esmentat, el govern que es formi donarà més llibertat al poble, respectarà la llibertat individual i governarà seguint les normes de la democràcia, però, davant el problema català, servarà aquella intransigència natural i lògica filla del predomini castellà dins la península, amb la agreujant que més respectuosos amb els drets del poble molts catalans no se sentiran tant de les vergassades i imposicions i com que per altra part la propaganda nostra no fora permesa ens trobarem en pitjors condicions que avui per a dur a terme la nostra obra d'alliberació.

Hem de desitjar que el Directori continuï des-governant la península fins que signem nosaltres o la nostra intervenció cabdal i activa al costat d'altres elements afins en ideologia o acció els que enderroquin i nomenin successors. Així si que la obtindrem la nostra separació i la nostra independència.

Cal témer, doncs, com un mal la caiguda sobtada del Directori pel poder dels vells governants espanyols i cal que no intervinguem ni donem força a cap moviment civil o militar per la regeneració d'Espanya on no poguem fer valdre la nostra força i imposar condicions.

Deixem-los en lea eixorques picabaralles llurs i preparem el poble català pel jorn propi on tots plegats ens alçarem en armes per a no ésser mai més esclaus.

Ni paraules, ni crits, ni soroll. Treballa silenciosament, i riu quan sentis enterrar el separatisme.

Grans mercès

En deia un dia, en una de les moltes converses que tinguérem, el pulcre i distingit escriptor En Joaquim Riera i Bertran, malhauradament desaparegut del món dels vius a primers d'Agost d'aquest any, que un dels més grans defectes de nostra raça, era, parlant en termes generals, la manca de cortesia. I ell, que era tot un cavaller, per a provar que no eren gratuïtes les seves afirmacions em citava una infinitat d'exemples la major part viscuts, que, per més que portat pel meu patriotisme els volgués contradir, no tenia altre remei que assentir i reconèixer els manaments de nostre poble dels que ell com a bon patriota tant es planyia,

Ja que reconeixem aquest defecte, procurem esmenar-lo començant per fer justícia als nostres enemics naturals, dien-los-hi fent grans reverències i capell en mà: «Muchas gracias, Grans mercès».

Si, grans mercès, enemics de nostra Pàtria, els d'enllà i els d'ençà de l'Ebre, els qui maneu des de metròpoli i els qui des de la "colònia" evocuteu les ordres llurs. Els qui han convertit l'espasa en rossinyol i els qui tota la vida haven viscut donant "sablazos". Els qui haven demostrat no tenir trassa en domenyar als rifenys i disfressats de paisà formen «La Traza» a Catalunya. Els qui esteu demostrant cada dia, a cada hora, a cada moment que la vostra art de governar està a la mateixa altura que la vostra "ciència" militar.

Nosaltres amb cinquanta anys de propaganda sols havíem arribat a interessar per la nostra causa els literats, els artistes, a qualque home de ciència, a qualque comerciant o industrial escadusser, a uns quants centenars de dependents de comerç. De la massa general, del poble en bloc, que lluny n'estàvem, quantes dècades haguérem trigat a conquerir-lo.

Però vingué el 13 de Setembre de l'any propassat i ens donguéreu la gran lliçó de com se solucionen els plebs dels pobles, substituïnt la força de la raó, per la raó de la força, heu reproduït les gestes heroïques dels «tercios» de Flandes. Al front de cada govern civil hi heu posat un «Duc de Alba». Ja ni les portes de les esglésies aturen les immundes potes dels vostres cavalls.

El que no havíem tingut prou trassa de fer nosaltres amb cinquanta anys ho heu fet vosaltres amb menys d'un. De nord a sud, de llevant a ponent, obrers i menestrals, clergues i seglars, tuthom amb els ulls gusporejants d'amor a la Pàtria i d'odi a tots vosaltres, ens diu amb la mirada, sortint-li del cor, ja que no amb els llavis perquè els té fermats: Som de vosaltres, som de la Pàtria, ¡Visca Catalunya lliure!

En nom de la Pàtria esclava, en nom de la Pàtria que aviat serà lliure, volém esmenar-nos de la nostra grolleria i comencem a ésser cortesos amb vosaltres, nostres enemics, dient-vos: Grans mercès per la vostra obra patriòtica.

La «Banderita»

Un vespre dels darrers dies de juliol al Teatre nou hi hagué un avalot formidable perquè unes segones típles més o menys despullades passejaven una bandera espanyola com se la passejen quotidianament els moros de la República del Riff, cantant una cançó de cabaret. Comença per una forta xiulada seguida de qualque isolat aplaudiment i acaba amb policia amb pistola als dits i tres o quatre ferits ciutadans i cafeteres.

Nosaltres considerem aquí una provocació indecent l'exhibició de la tal banderita quan és castigada l'ostentació de la nostra nacional i compremem que els nirvis no puguin reprimir-se i que es protesti sorollosament, però més que tot ens acora el patriotisme espanyolista i decadent que tolera una passejada de banderes com la que comentem. Hi ha coses que pels espanyols haurien d'ésser sagrades i no tolerar que les fessin servir d'espectacle en mans de la farándula.

L'endemà el governador militar envià a cercar l'empressari per obligar-lo a repetir l'obra i la passejada de la bandera espanyola però aquest li digué que ell no podia repetir-la perquè no volia exposar-se a que li fessin malbé el teatre amb un avalot d'aquells.

I el governador callà i l'obra no ha tornat a figurar en els cartells del Teatre Nou fins ara.

Punxadetes

En el número 6 de «La Voz de España» hi llegírem l'altre dia l'encapçalament d'un article que diu: «La Union Patriótica no es partido».

Vaia un descobriment. Tothom sap que és una partida amb delegat amb sabre a cada partit judicial que deixen minúsculs a tots els Viviales i Pernaies haguts i per haver. Pregunteu-ho a a qualsevol poble de Vic, per exemple, on hi acaba d'estrenar un automòbil amb el producte de la venda dels vagons de patates que ha rampinyat als magatzemistes el delegat governatiu.

«Los españoles y españolas nacen de padres ladrones y salen ladrones corrientes y moientes».

(Darrera edició de «La Gitanilla» de Cervantes).

L'A. B. C. portava l'altre dia a la primera pàgina un dibuix que feien passar per fotografia d'una colla de rifenys morts en un combat per les tropes d'Espanya. Paveros, més que paveros. Tan imbècils són els espanyols que feu passar per fotografia un dibuix fet al carbó, on heu posat els morts que us ha convingut? Més valdria qui n'hi possessi una de debò reproduint el vostre exercit fent corre els moros... anant ells al davant.

La muller seguirà al marit. Així creiem que ho diu l'epístola de Sant Pau. Per això la dona d'un mestre serà la mestressa, la d'un pintor la pintora i si el marit fos camiser, camisera i si no més es dediqués a l'especialitat de fer punys, fent la mateixa aplicació als homes públics, les seves mullers seran el que són ells. L'Excel·lentíssim Sr. governador civil de Barcelona, el general D. Carles de Lossada, és un home públic; ergo la seva muller es una... .

No's pensen que l'ésser muller d'un home públic sien sempre flors i violes. Devegades no deixa d'ocasionar els seus disgusts. I ja que acabem de parlar de la digna esposa del Sr. governador civil, explicarem per peces menudes un petit disgust que li va passar temps enrera.

Era en aquells inoblidables i venturosos dies en que ses magestats els reis d'Espanya vingueren a prendre possessió de llur Palau del Guix de Pedralbes. Una de les tardes la reina donya Victòria fou convidada a prendre el te al Palau del marquès de Comilles. Com és natural hi foren també convidades les dames més distingides de la noblesa. Creient que pel seu alt rang també hi fora acceptada, hi comparegué l'esposa del Sr. governador... quina malgrat sa alta representació, no hi fou acceptada, car s'havia convingut en que no hi assistissin dones públiques sinó senyores particulars.

I la pobra Mundeta que hi comparagué feta un «braç de mar» no tingué altre consol que entornar-se'n al palau del «Gobierno civil de la provincia» on l'esperava un «braç de gitano».

NO BESCANTIS LA FEBLESA DEL VEI,
CURA PRIMER LA TEVA FORTITUD.

SI NO SENTIS LA DIGNITAT DE CATALA VAL MES QUE NO TE'N DIGUIS; SI NO SAPS DEFENSAR LES TEVES COLORS NACIONALS VAL MES QUE NO LES LLUEIXIS.

ABANS DE BLASMAR L'INERCIA DELS ALTRES PROCURA AUGMENTAR LA TEVA PROPRIA ACTIVITAT.

NO CAL VANTAR EL NOSTRE PATRIOTISME; VAL MES CALLAR I ACTUAR.

EL TEU DEURE ÉS DONAR A L'ORGANITZACIO EL QUE PUGUIS, NO EL QUE DONARIES PER UN VICIO O UN PLAER TEU.

CALEN FETS I NO PROPOSITIS, CALEN DINERS I NO VERBALISMES.

Comarcals

SABADELL.—El batlle botifler que patim, home disposat sempre a engolir-se tants àpats com organitza, com també disposat sempre a corvar l'espina davant els representants dels opressors, ha pssat un seriós disgust que li han donat els sabadellencs.

Es el cas que en celebrar-se a aquesta ciutat la festa major d'enguany, una comissió de festes la qual era formada per quatre titelles i tot l'ajuntament governatiu, es decidí el pobre Dr. Relat a cedir el penó de la processó al general de les forces d'ocupació, que l'estat espanyol té a Catalunya. Per tal que l'acte tingués tota l'importància i el relleu d'altres anys, quan el penó corresponia per dret propi al batlle de la ciutat, el batlle botifler tingué la pensada de fer passar els "cipals" a totes les entitats locals amb l'ordre imperativa de que li fos tramesa abans de 24 hores la llista de socis de cada una d'aquelles.

Així podia invitar a tots aquells associats a assistir a l'acte religiós, la qual invitació anava acompanyada d'un "comunicado" molt suat per cert, que encapçalava el botifler així: Molt senyor meu i distingit amic, en català, naturalment, perquè a Sabadell totes les llengües tenen bona acollida menys la de l'opressor, i s'acomiadava dient: «si correspon a aquesta invitació ho tindrè en consideració». Pobret, s'ha cregut potser aquest noi que aquí som a "Vitigudino" on qualsevol "Cupido" amb espasi fa servir de instrument a qui li dona la gana? Apa, home.

Es el cas, doncs, que els tals "comunicados" foren cursats i en efecte, vingué el dia de la celebració de l'acte, on acudí també aquella "Ossada", candidat a nodrir els lleons del parc, i com ja era previst per tots els bons catalans d'aquí, que són molts, "el éxito" sorprené a la mateixa empresa, puix que hi anaren tots els empleats d'oficina de l'ajuntament, brigades municipals, bombers municipals, municipals ídem, i tots els "rates municipals". Els únics que es portaren amb dignitat foren els guaites de nit que tots fallaren com un sol home.

Un foraster de fora hauria dit que a Sabadell no hi havia fe religiosa, així fou de monstruosa la "debacle".

No fon aquest, però, el disgust més gros que rebé el noi de Porreig, car aquells "comunicados" que cursà li foren retornats amb una resposta molt lacònica, eloqüent i "perfmada".

Com si tots els sabadellencs obeïssin a una consigna, en rebre el "comunicado", es digueren: això mereix una resposta; i efectivament aquell comunicado rellevà aquell dia a «El Liberal» i «A. B. C.» de la tasca quotidiana que tenen reservada a can Felip.

Més tard s'ha sabut que, furiós el batlle (?) en rebre aquells bitllets tan perfumats, consultà el cas amb les primeres "autoridades" de la "provincia", ordenant a la "bófia" local de cercar vius o morts als autors d'aquella "bromada" tan inofensiva com inodora.

Advocats i professors

El col·legi d'advocats nostre està donant proves d'una dignitat serena i honradíssima dels seus components i de la nostra Catalunya. El seu gest altiu, gelós de les prerrogatives civils, davant l'intromissió barroera de l'espasa dominadora, és altament confortador pels que, com nosaltres, al voler la llibertat del nostre poble, afirmem també els drets de l'home i de les col·lectivitats civils enfront de la força del militarisme, enc que fos aquest militarisme vanitós i negat dels professionals espanyols.

Els professors de l'Universitat Nova també l'han sentida aquesta dignitat d'homes civils i de col·lectivitat culte i conscient, que fa gran l'esperit de la terra que els infantà. La força pot vencer llurs cossos però l'ànima resta digna i lliure àdhuc sacrificant llur esdevenir i les ben guanyades compensacions pel treball llur de professió.

Ambdós exemples de catalanitat i civilitat alhora són una prova palesa de la preparació del nostre poble a ben usar de la seva independència que reclama cada cop més abrevadament i que cal que tots plegats ens preparam a guanyar amb el nostre esforç eslrenu, tal com foren guanyades pels altres pobles les llibertats llurs.

El discurs més eloqüent d'Àngel Guimerà

No figura en cap dels seus llibres ni mai, que sapiguem, ha estat imprès. El recorden els vells catalanistes que l'oïren o que en sentiren parlar però com que per les noves generacions patriòtiques és gairebé desconegut, creiem bo d'estampar-lo en homenatge al gran patriota.

Fa uns vint-i-cinc anys, quan l'"Unió Catalana" anava arreu de Catalunya a predicar els ideals de llibertat i de redempció de la nostra Patria esclava, s'escaigüé la celebració d'un acte de propaganda a un poble de la Costa de Lleuant, — Vilassar de Mar, si la memòria no ens és infidel. A l'estol d'amics que acompanyà als oradors, s'hi ajuntà en Guimerà i en adonar-se el nombrós auditori de l'assistència de l'il·lustre poeta, el saludà amb una emocionant ovació. Don Àngel s'aixecà per a correspondre als entusiasmes aplaudiments de la gentada. No pretenia dir cap paraula ni la seva intervenció oral en el acte era anunciada ni esperada. Més tan bon punt En Guimerà es trobà dret davant del públic, es feu un gran silenci. Don Àngel, esverat, mirava d'un costat a l'altre i no sabia com anar-se'n. Tots els qui el coneixíem, no ignoràvem que aquell gran home que amb la ploma a la mà era invencible, no era prou hàbil ni agosarat per a improvisar quatre mots en públic. Més aquell dia es realitzà el miracle: Després de moure els braços amb aquell seu gest tan característic, pronuncià aquestes memorables paraules, dignes d'esculpir-se en bronze i que es clavaren roentes en el cor de tots els qui les oïren.

CATALANS: HAVEM DE DESFER L'ORRA DELS REIS CATOLICS

No digué res més; però que calia afegir-hi que fos més clar, grandiloqüent i precís? Amb una sobrietat genial restà jutjada l'etapa més funesta de la nostra història i s'assenyalà el camí que havíem d'emprendre per a salvar Catalunya. Cap crítica ha sigut més justa ni cap programa ha sigut formulat amb tanta clarividència. Bo és que es popularitzin els cants del poeta i que es resin, com oracions, les prediques ardents del patriota; més per damunt de tot, com a lema de la nostra santa bandera, pronunciem a tot vent les paraules imperatives i profètiques del Mestre:

HAVEM DE DESFER L'OBRA DELS REIS CATOLICS

o sigui la destrucció de l'unitat espanyola, tan perjudicial per Catalunya, i la desintegració de la nostra Patria d'un Estat de baixesa i d'ignominia. El millor monument que podem erigir en honor del nostre poeta nacional, es dur a bon terme la tasca que ens deixà traçada en el més curt, però en el més eloqüent de sos discursos.

La por va a mitjes

El mes passat sortiren un bell matí de diumenge de quasi tots els pobles de la Costa de Lleuant colles d'excursionistes que anaven a passar un dia de platxeri per les fondalades del Montnegre.

Una bona animeta de la patuleia que volta les autoritats d'ocupació fent mèrits per a treure'n profit i vanitat observà de Pineda estant alguns dels grups que joiosament emprènien la ruta i alarmat, creient salvar la «patria» de qualque tenebrosa conspiració, telefonà totseguit al delegat governatiu d'Arenys de Mar. Aquest es penjà a l'aparell i digué: Quien Hama? — Fulano de Tal, de Pineda, contestà l'espïeta. — Ah, don Fulano. I que hay de nuevo? — Acabó de observar que grupos separatistas con indumentaria de excursionista se dirigen hacia el Montenegro. De aquí han salido muchos, como de Calella, Canet i supongo que de los demás pueblos también. — Caray, caray, y dígame que hay que hacer amigo? — Pues mire, lo mejor sería mandar guardia civil a ver si los sorprendemos. — Cuantos cálcula. Vd. que son? — Unos quinientos, mi comandante. — Sopla, así no podemos hacer nada. I penjà furios l'auricular deixant el botifler de Pineda esverat i enguniós.

Ens assabentem que tan el bizarro comandante com el patriota "pinaré" (Pineda és Pinar en espanyol) passaren el dia mirant a l'horitzó i escoltant la més lleu remor i que a la nit es despertaren sobresaltats manta vegada i mormolaren sovint: separatistas, cañones, miles, huir, etc., etc.

L'obra dels enemics a casa nostra

En el capítol de greuges que vé publicant el «Butlletí d'ESTAT CATALÀ» nosaltres podem afegir-hi els següents portats a cap per l'exèrcit d'ocupació.

Es troba empresonat a Girona en Martí Carreres Caula, veí de Banyoles i d'ofici barber, acusat d'injúries i llessió a l'autoritat. El fet és aquest; en Carreres trobant-se escorçant davant la porta de casa seva es veié molestat per un guàrdia civil que volia obligar-lo a regar, després que ja ho havia fet i sota el pretext de que la pols molestava al guàrdia. Tingueren unes paraules per això i quan menys en Carreres ho esperava, dins de casa seva mateix fou agredit pel mateix guàrdia anomenat Martínez qui després de colpejar-lo el conduí al quarter i des d'allí fou conduït a la presó de Girona. En prendre-li declaració el capità jutge instructor del sumari necessitá d'un intèrpret car en Carreres no entén un mot d'espanyol.

Cal fer constar que ha Baget s'han vist forçats a clausurar el saló de ball, car el dia de sant Joan el mateix guàrdia agressor d'en Carreres acompanyat d'alguns altres valents agrediren en plé saló als joves d'aquell poble pistola en mà amenaçant-los de mort si intentaven fer res contra ells.

Un altre empresonat a Girona sofreix les iredes de l'invassor. Es en Tomàs Ruiz Fuegos, fill de Vitòria i aveïnat de molt jove a Port de la Selva el qual tingué la gosadia de dir que, obrant retament i segons els dictats de la seva consciència ja s'havia rigut dels carrabiners i de la guàrdia civil. Per aquestes senzilles i ingènues paraules fou detingut i portat a presència del caporal de la g. c. el qual el colpejà bàrbarament i el feu empresonar com hem dit a Girona.

Sabem que a Port de la Selva com en molts altres pobles de l'Alt Empordà han sigut escampades nrofusamené fulles separatistes, i hom espera arreu de les nostres comarques el moment per a poder prendre la revenja dels actes violents que arreu comet impunement l'exèrcit invassor.

També a Borrassà i per instigació del botifler Sr. Vila, metge d'aquella població, ha sigut clausurat el Sindicat Agrícola. Els separatistes van fent via arreu gràcies a la tasca benefactora dels seus més terribles detractors que són els botiflers i l'exèrcit d'ocupació.

Calen armes

Tenim gent disposada i tenim homes ensinestrats; tenim voluntats decidides i comptem amb la simpatia de tots els catalans que no són fills de mala mare. Ens manca armament i cal que donguem mitjans de lluita als que ofrenen llur vida per la llibertat. Penseu tots els que voldríeu veure la llibertat reconquerida, tots els que temeu no poder veure-la assolida que depèn de vosaltres el que la veieu, la viviu i en gaudiu. Una arma i municions per a un ens costa dues-centes pessetes. Si no sou uns farsants o uns vius i de debò sentiu el que dieu ens les dareu aquestes dues-centes pessetes i si sou homes acabats fins per mitja dotzena i tot d'armes. Quan un català vol una cosa fa els sacrificis necessaris. Si heu volgut una bicicleta no haveu parat fins a tenir els cabals per a comprar-la. Si us ha fet il·lusió ésser propietaris haveu sabut reunir el cost d'un terreny o d'una casa. Si us ha fet goig una botiga haveu sabut estalviar per a posseir-la; doncs bé, si és veritat que desitjau fornir la llibertat nostrada no trobareu tan minsa quantitat? Recolliu-la i doneu-nos-la que ja curarem de convertir-la en arma i soldat immediatament. Si no ho feu així us direm que gallegeu molt però que el vostre patriotisme no val dues unces i mitja.

A l'escriure això ens adrecem als que ja homes fets no poden suportar les fatigues del camp. Als que tenen força i joventut encara els demanem si els tenen els vuitcents rals i la seva prestació personal.

PER COMENÇAR PER TRES MIL HOMES NECESSITEM TRESCENTS MIL DUROS. CATALA: JA SABS EL TEU DEURE.

Enllà les fronteres

Comencen a donar fruit els treballs que un estol de catalans benemèrits porten a cap per l'estranger. La divulgació del nostre plet nacional es fa d'una manera satisfactòria i es procura relligar els esforços de tots per tal de crear una xarxa de simpaties a l'entorn del nostre problema nacional.

Hom cerca el contacte enfortidor amb els representants d'altres nacionalitats oprimides i cura d'obtenir la benevolença dels governs de les nacions lliures.

La Societat de les Nacions té dades completes sobre el pensar i sentir del poble català així com de totes les vexacions i mancaments a les lleis i a la llibertat fets per la nació dominadora a Catalunya i hom labora per interessar en aquesta qüestió als membres més vistsents de la mateixa.

El nostre Macià infadigable, ajudat per la nostra oficina de París, està portant a terme una sèrie de treballs prop dels governs estrangers i personalitats de les nacions oprimides que deixaran la nostra situació internacional sòlidament consolidada.

Els catalans d'Amèrica col·laboren eficaçment a aquesta acció conjunta dels patriotes catalans i tenen del problema de les nostres relacions exteriors una visió clara i definida.

Els patriotes que laboren fronteres enllà han fet el front únic per donar unitat al treball llur. Cal ara que tots els catalans d'enllà les fronteres segueixin les orientacions que marcaran en Macià i els altres representants nacionalistes car una manca d'unió en aquest cas entorpiria greument tots els treballs.

I cal sobretot que tots els treballs que es facin tinguin per base la voluntat única de l'obtenció de la completa independència política de Catalunya, Altrament ESTAT CATALA no podria col·laborar-hi.

En el número vinent procurarem escatir aquest aspecte de la nostra propaganda exterior.

Soldats al Marroc

Sia per a cobrir baixes com afirmava un bell matí en Primo de Rivera, sia per a augmentar les forces incapaces de resistir la valenta allau marroquina, el cert és que els embarcaments de tropes continuen i continuaran fins que el poble adonant-se d'allò de la «virilidad» que tant sovint te a la boca l'anomenat general, digui prou i embarqui per sempre més reis i generals, botiflers i dominadors cap al Mogreb amb estació forçosa a mig camí.

Es veritat que són molts els minyons que deserten però aquelles desercions en massa que l'esperit de conservació i la decència imposen no s'han produït encara i mentre continuem anant com a bens a l'escorxadore marroquí faran bé de riure's del nostre poble tots els pillastres espanyols que el roben i malgovernen.

L'abandó del Marroc no serà cap acte espontani per part dels espanyols, serà forçat per les victòries e'Abd-el-Krim i el manament de les grans potències cansades de veure la sagnant impotència dels nets de Felip V.

A nosaltres ens va molt bé que l'exèrcit espanyol es vagi desfent com un bolado en les roentes terres nord africanes però ens dol, ens apena i ens fa vergonya que tants catalans s'hi juguin la vida i no sàpiguen o no vulguin saber que risc per risc val més lluitar per l'independència de la nostra patria que per la golafreria i estultícia dels espanyols.

Els comunicats oficials ens parlen de «montones de cadàveres» i de «victorias gloriosas» però de tant en tant se'ls escapa alguna veritat. Així veiem que després de descriure tres o quatre victòries i de presentar l'enemic com esgotat diuen l'endemà: «Las posiciones sitiadas por el enemigo continuan resistiendo valerosamente» I això ja fa uns quinze dies que dura.

Aneu, aneu embarcant catalans cap a l'Àfrica per a enriquir uns quants enemics i morir de fam, de foc i de misèria ignomiosament batuts per un poble viril que sab defensar la seva llibertat amb les armes a la mà.

Oh Catalunya dolça patria nostra quan donaràs gosadia i coratge als teus fills per a portar-se com a homes, però com a homes de debò?

PREVENIM.

que el carnet num. 228 queda anulat per romandre intervingut per la policia. El que fem avinent per als efectes consegüents.

CAL DEIXONDIR-SE

Fem també avinent que és freturós que els caps de l'organització forana enllesteixin la remissió de llistes contenint els noms dels afiliats, car fins ara solament han estat remesos 850 carnets, cosa que fa que no s'hagi arribat a estendren ni la meitat dels inscrits.

Altrament, la manca d'activitat, perjudica no solament als grups forans sinó l'organització total.

NOTIFICACIO

Recomanem als caps de l'organització forana que no atenguin altres ordres i no tinguin altre comunicació que amb els superiors respectius o les persones autoritzades pels membres del Directori els quals posseïran l'autorització deguda.

FEINA PERSONAL

Creiem innecessari recomanar als caps d'escamot així com a tots els altres inscrits, que no deuen oblidar que personalment poden fer una tasca inmensa de propaganda i proselitisme guardant, però, la necessària prudència que garanteixi la seva persona.

També poden mirar de proporcionar-se totes aquelles dades que vegin d'utilitat, present o futura, a benefici de la més perfecta organització i informació de les seccions de l'Estat Català.

En Lossada i les sardanes

En Lossada, el militar espanyol que la sort ens ha donat com a governador civil de la dictadura espanyola que patim, comença a trobar, com nosaltres, que la gent balla massa sardanes. Ara que ell voldria que els catalans marquessin solament chotis 'castizos' i algun tango i nosaltres que marquessin bé el pas i guanyessin tots els concursos de tir d'arma llarga i arma curta.

En Lossada, doncs, aquest governador militar civil a qui en Primo de Rivera, davant d'una comissió de fabricants de Catalunya, anomenà en perfecte llenguatge de quarter: «este animal que tenemos en Barcelona», ha declarat als membres d'una entitat que sol·licitaven permís per una audició de sardanes que «no les deixarà ballar en la misma calle mas que una sola vez al mes i con la condición que el trapo que han de poner para tapar las maderas donde tocan los músicos formara la bandera espanyola».

Sabem que davant aquesta imposició les diferents entitat i grups dedicats al conreu de la sardana no fan audicions, car és preferible no fer-les ha sentir les galtes enrajolades per un sentiment d'indignitat i baixesa pròpia.

Es estrany, però, quedant solament, segons en Barrera, capità general de l'exèrcit d'ocupació, uns quants separatistes per ideal, es vegi obligat en Lossada, «este animal que tenemos en Barcelona, a imposar l'exhibició de la bandera espanyola, prova palesa de que els catalans de bon grat no la posarien pas.

EL QUE VOL LA LLIBERTAT DE CATALUNYA I TEM L'US DE LA FORÇA O ES UN VISIONARI O UN EXPLOTADOR D'AQUESTA LLIBERTAT.

TENIM LA GENT I L'ESPERIT, MES TAMBE VOLEM DE QUE S'ACABI EL VOSTRE EGOISME. QUE CADA U DE VOSALTRES ENS FORNEIXI DEL FRETUROS A UN O MES INDIVIDS, I LA NOSTRA LLIBERTAT SERA UN FET.

SENSE COTITZACIO NO PODEM ORGANITZAR-NOS EFICACAMENT.

Noves no passades per la censura

Els agutzils es presenten amb ordre d'embarcament a casa d'un distingit advocat ex-batlle de Barcelona, popular per l'enteresa amb que ha sabut sempre defensar les prerrogatives civils de representant del poble barceloní.

Hom els fa entrar amablement i la víctima interroga: Suposo que hem deixaran triar els objectes a embargar, veritat? Mentre valguin les 1.000 pessetes, valor que venim a embargar, no hi ha inconvenient, contesta l'agent executiu.

Aleshores emportise'n aquest quadre que tenia abans penjat al meu despatx. El marc val més de xeixanta duros, ara en quan al retrat que representa n'Alfons XIII, vostè em dirà el que pot valdre; em conformo amb el que vostè em digui i encara hi sortiré guanyant.

Han desertat del castell de la Seu d'Urgell un centenar de soldats catalaus amb armes i uniformes. Els soldats passaren amb tota felicitat a la frontera, i les armes seran aprofitades el dia que diguem: prou!

Aquesta deserció ens omple de goig, car veiem que el nostre jovent no és tan masell com molts volen fer-nos creure, i ens dona forta esperança de veure'ns més acompanyats del que molts panxa-contentes i botiflers pensen, el dia que ens decidim a imitar els nostres heroics germans del Riff que confirmen apallissant els espanyols dia si i l'altre també.

Sabem que al quarter del Bonsuccés hi hagué un avalot amb motiu de l'embarcament de tropes cap al Marroc, havent-se arrestat a sis pobres soldats, Sembla que molts soldats es negaven a embarcar si no hi ha anaven els quotes.

Trobem justa la rebel·lió, però fora molt més bona que es neguessin a embarcar en rodó amb o sense quotes. Bo és per això que el poble vagi començant a adonar-se que el tracten com els bens que porten a l'escorxador.

L'envelat botifler del Passeig de Gràcia fou boicotejat pels patriotes graciencs i àdhuc en les sardanes que volien fer servir d'esquer s'hi notà un buit enfortidor que prova el bon nas de la nostra gent.

Hi hagué molts carrers exornats, però no s'hi veié una sola bandera espanyola car els graciencs són gent digna feïnera i honrada que estima com cal la seva terra.

En Martinez Anido "el valiente" mobilitzà tota la guàrdia civil per a guardar les carreteres de pas per anar a Sant Sadurni. Sabem que el poble li feu força el buit, deixant-lo amb uns quants botiflers i l'element oficial, únics que saludaren la bandera dels nostres tirans.

A Sant Pere de Riudevitlles totes les cobles i orquestres de la Festa Major tocaren sardanes en el concert donat davant la Casa de la Vila i aquestes foren aplaudides llargament per tot el poble obligant als botiflers regidors a ficar-se dins la Casa de la Vila. Una altra prova de carinyo que ofrenem al borratxo dictador.

El «bizarro oficial del ejército espanyol» que actua de «delegado gubernativo» prop de l'ajuntament de Solsona, ha fet pagar al dit ajuntament les factures que li han presentat uns industrials als que encomandà l'arranjament del seu pis particular Creiem que aquest procedir igual al de molts altres «delegados» va avalat pel codi d'honor de l'exèrcit invassor, els membres del qual són tots «bizarros, pundonorosos, inteligentes, integros» etz., etz.

DEL-CROZE, Imprimeur « PARIS

CATALA: Fes circular aquest periòdic procurant que no caigui en mans de l'enemic.

R. E. 1924
V. 1924